

TALOYHTIÖIDEN MAHDOLLISUUDET EDISTÄÄ ASUINYMPÄRISTÖN VIIHTYISYYTTÄ SEKÄ ASUKKAIDEN YMPÄRISTÖYSTÄVÄLLISIÄ JA TERVEELLISIÄ LIIKKUMISVALINTOJA

Asuinympäristön laatu, viihtyisyys ja käytettävyys vaikuttavat merkittävästi asumisviihtyvyyteen, piha-alueen turvallisuuteen ja nämä tekijät nostavat myös kiinteistön arvoa. Piha-alueen turvallisuuden ja toimivuuden kannalta ajoneuvojen pysäköintipaikoilla ja kunnossapidolla on suuri merkitys.

Asuinrakennuksissa/kiinteistöissä olisi kiinnitettävä huomiota seuraaviin asioihin:

- Pyörätilojen ratkaisut
 - Pyörävaraston tilantarve on noin 1 m²/20 k-m² (1 paikka/asukas) ja varaston sijainti tulisi olla maan tasossa.
 - Katetut pysäköintipaikat vähentävät merkittävästi talvikunnossapidon tarvetta.
 - Mikäli pyörävarkauksia on tapahtunut, tulisi pysäköintipaikalla olla mahdollisuus pyörän runkolukitukseen tai vaihtoehtoisesti pihalla tulisi olla lukittava pyöräkatos.
- Opasteet ja informointi
 - Pysäköinnin ohjaus kyltein piha-alueella (sekä moottoriajoneuvojen että pyörien). Ohjaus tarvittaessa eri tavalla talvella ja kesällä (usein talvella pyöräpaikalle aurataan lunta ja lumikasa täyttää pyöräparkkipaikan).
- Tontin järjestelyt
 - Pyöräpysäköinnin sijoittuminen suhteessa autojen pysäköintipaikkoihin; onko pysäköintipaikka turvallinen? Onko kolhiintuminen puolin ja toisin minimoitu?
 - Taloyhtiön tontin järjestelyt vaikuttavat pihalla olevien autojen ja polkupyörien määrään. Mikäli pyöräpysäköinti puuttuu, se ei ole houkutteleva tai se sijaitsee kaukana sisäänkäynnistä, käytetään autoa herkemmin. Mikäli halutaan vähentää autoliikennettä ja autojen määrää pihassa, ja nostaa näin pihan turvallisuutta ja viihtyisyyttä, on syytä panostaa pyöräpysäköinnin ja -varaston toimivuuteen.
 - Jos tontilta löytyy pyöräpysäköintialue, on talvikunnossapito helpompaa. Auraajien ei tarvitse väistellä pitkin pihaa olevia polkupyöriä auratessaan.

Jos pihassa ei ole pyöräparkkia, on tilanne yleensä tämä. Tällaisessa tilanteessa pihapiirin turvallisuus, viihtyisyys ja siisteys ovat heikot eikä tilanne kannusta myöskään valitsemaan pyörää kulkuvälineeksi. (kuvat: http://akonkka.blogspot.fi/2010_08_01_archive.html)

Faktaa pyöräparkeista, telineellä on väliä!

Toimiva pyöräpysäköinti kannustaa asukkaita käyttämään pyörää liikkumisvälineenä.

1. Pyöräparkeissa tulee olla riittävä määrä pyöräpaikkoja, muuten parkki tukkeutuu ja hyvienkin telinemallien käyttäminen muuttuu mahdottomaksi.
 - Kerrostalokiinteistöillä pitäisi olla 1–1,5 pyöräpaikkaa asukasta kohden.
2. Pyöräparkki ei saa vahingoittaa pyörää
 - Kaikissa pyörätelineissä ei ole huomioitu pyörän tangon todellista leveyttä (50-60cm), vaan telineen pyörien sijoituspaikat ovat vain 40-50 cm välein. Tällöin vierekkäisten pyörien vaihde- ja jarruvaijerit juuttuvat toisiinsa aiheuttaen vääntymistä ja rikkoutumisia.
 - Älä siis hanki pyörätelinettä, jossa pyörien sijoitusväli on alle 60 cm. Liian ahtaista telineistä pyörää ei saa irti vääntämättä ja kolhimatta viereisiä pyöriä. Ohje koskee kaikkia telineitä luukuun ottamatta ratkaisuja, joissa pyörät ovat kahdessa tasossa.
 - Pelkästään etupyörästä pieneltä alueelta kiinnipitävä teline rikkoo helposti vanteen. Näin käy erityisesti silloin, jos pyörätelineet on rakennettu liian tiheään (vanteet vääntyvät naapurin yrittäessä saada pyöräänsä pois telineestä).
3. Pyöräparkin kunnossapidosta on huolehdittava.
 - Ei riitä, että toteutetaan pyöräparkki, vaan sen toimivuus on varmistettava myös jatkossa
 - Hylätyt pyörät on poistettava aika ajoin.
 - Vääntyneet telineet on vaihdettava.
 - Talvisin lumet on luotava parkin luota aina lumisateen jälkeen.

Vasemmalla perinteinen ja helposti vääntyvä malli. Malli on muutenkin epäkäytännöllinen, sillä pyöräpaikat ovat aivan liian lähekkäin eikä teline tue riittävästi pyörää. Oikean puoleinen kuva tuo esiin, kuinka useat telinemallit eivät sovellu uusille pyörämalleille. Uusissa pyörissä yleistyneet levyjarrut rikkoutuvat tällaisissa telineissä. (kuvat: <http://picasaweb.google.com/jypsrj/Pyoraparkit#>)

Vasemmalla kuvassa telinemalli, jossa joka toinen pyörä on korkeammalla ja näin ohjaustankoihin saadaan lomitusta. Oikealla malli, joka tukee pyörää hyvin etuhaarukasta ja mahdollistaa myös runkolukituksen. (kuvat: <http://picasaweb.google.com/jypsy/Pyoraparkitt#>)

Hylätyt pyörät taloyhtiöiden ongelmana ja haasteena

Usein taloyhtiön tilat ja piha täyttyy seisovista, käyttämättömistä huonokuntoisista pyöristä. Kuinka toimia, kun poismuuttaneiden asukkaiden hylkäämät huonokuntoiset polkupyörät täyttävät taloyhtiöiden varastot ja pihojen pyörätelineet? Haasteena on tunnistaa hylätyt ja ei-hylätyt pyörät toisistaan.

Seuraavassa toimintaohjeistusta:

1. Keskustellaan asiasta taloyhtiön hallituksen kokouksessa ja tehdään päätös pyörävaraston ja piha-alueen siivoamisesta. Päätetään toimintatapa, kuinka siivous suoritetaan
2. Tiedotetaan asukkaita siivouksesta
 - Tiedote sekä rappukäytävään että kirjeitse asukkaille.
 - Tiedotteeseen tulee kirjata mahdollisimman selkeä toimintaohje ja päivämäärä.
 - Toimintaohje on hyvä kirjoittaa myös englanniksi.
3. Merkitään kaikki pihan ja pyörävaraston polkupyörät värikkäällä lapulla, jossa lukee merkinnän syy ja päivämäärä, mihin mennessä merkintä tulee poistaa.
 - On parasta merkitä pyörät taloyhtiön toimesta. Jos kehotetaan asukkaita merkitsemään itse pyöränsä, joutuvat pyöränsä ajoissa merkinneet ajelemaan kaupungilla merkintänsä kanssa. Lisäksi kerran tehty merkintälappu saattaa kadota ennen kuin sovittu merkintäaika on päättynyt.
 - Merkintälapuun vähennetään mahdollisuutta tulkita aktiivikäytössä oleva pyörä vahingossa hylätyksi, sillä merkintälapun poistaminen on helppoa ensimmäisellä kerralla kun pyörää käyttää.
4. Jos pyörävarastossa on pyörien ohella paljon tavaraa, voidaan tarvittaessa merkitä myös muut tavarat ja kertoa siitä asukkaille jaetussa tiedotteessa.

5. Odotetaan sovittu aika, mielellään vähintään kuukausi. Aikaa merkintöjen poistoon on hyvä antaa useampia viikkoja (etenkin lomakaudella).
6. Ilmoitetun määräajan jälkeen kootaan pyörät, joissa on edelleen merkintä paikallaan, yhteen paikkaan näkyville esim. pihalle.
7. Odotetaan viikko
8. Tehdään maalaisjärkitarkastus, eli, jos joukossa on vielä selvästi arvokkaita hyväkuntoisia pyöriä, niin siirretään ne merkintöineen pyörävarastoon.
9. Valokuvataan jäljelle jääneet pyörät.
10. Toimitetaan jäljelle jääneet pyörät löytötavarana poliisille.
11. Mikäli poliisi ei ota polkupyöriä vastaan, laitetaan internetiin myynti-ilmoitus, jossa myydään kaikki pyörät könttänä eniten tarjoavalle.
 - Pyörät voi toki myydä myös erikseen, mutta se kuormittaa taloyhtiötä enemmän.
 - Myymisen vaihtoehtona on pyytää paikallinen kierrätyskeskus, löytötavaratoimisto tai pyörien jälleenmyyntiä harjoittava liike hakemaan pyörät.

Väärin pysäköidyt ja hylätyt pyörät aiheuttavat aurasongelmia pihapiiriin ja täyttävät telineitä.
(kuvat: [http://www.vartgoteborg.se/prod/sk/vargotnu.nsf/1/trafik,manga overgivna cyklar pa stan](http://www.vartgoteborg.se/prod/sk/vargotnu.nsf/1/trafik,manga%20overgivna%20cyklar%20pa%20stan),
http://valperi.blogspot.fi/2010_02_01_archive.html)

Taloyhtiön tarkistuslista:

Piha-alue

- Löytyykö pihasta pyöräpysäköintipaikkaa?
- Löytyykö katettua pyöräpaikkaa?
- Löytyykö pihasta opasteita minne pyörä tulisi parkkeerata?
- Onko pyöräpaikoitus sijoitettu kauas pihan perälle ja onko pyöräpysäköinti epäkäytännöllinen?
 - ➔ Jos toimitaan autoilun ehdoilla ja tehdään pyöräilystä selvästi toissijainen kulkuväline, aiheutuu tästä tilaongelmia pihapiiriin ja piha-alueen turvallisuus heikkenee.

Vuorovaikutus

- Onko piha-alueen pysäköintiasioista (pyörä- ja autopaikat) keskusteltu asukkaiden kanssa ja onko asiaa käsitelty hallituksen kokouksessa?
 - ➔ Mikä on pyöräpysäköinnin todellinen toimivuus, vastaako se käytännön tarpeita?

Ongelmien listaus

- Lojuuko pyörävarastossa paljon pölyttyneitä ja huonokuntoisen näköisiä polkupyöriä?
- Seisooko pihalla hylätyn näköisiä, osin rikkinäisiä pyöriä?
 - ➔ Olisiko tarpeen hankkiutua eroon hylätyistä tiloja täyttävistä polkupyöristä?
- Onko taloyhtiössä tapahtunut pyörävarkauksia, olisiko tarpeen sijoittaa pihalle lukittava pyöräkatos?

Esimerkkejä pyöräkatos- ja pyörätelinemalleista:

<http://www.alushel.fi/index.php?sivu=view.php&tuote=pyoraparkit/TUBULAR>
<http://www.lehtovuori.fi/katokset.php>
<http://www.rikkakatos.com/pyorakatokset-84.html>
<http://ovella.fi/fi/tuotteet/91-pyorakatokset>
<http://www.playdo.fi/tuotekatalogi/py%C3%B6r%C3%A4telineet>
<http://elpac.fi/tuotteet/kiinteistotuotteet/pyoratelineet/>
<http://www.vitreo.fi/tuotteet/pyoratelineet-ja-katokset/>

Lähteet:

<http://jkl.kaupunkifillari.fi/blog/2011/11/24>

<http://www.kiinteistoklubi.com/yleiset-tilat/117-varastot/>

<http://pihaparlamentti.fi/2012/05/pyoravarasto-kuntoon-miksi-taloyhtiön-kannattaa-jarjestaa-varastotalkoot/>

Tämä tiedote on laadittu osana valtakunnallista Liikenneviraston, liikenne- ja viestintäministeriön, ympäristöministeriön ja Kunnossa kaiken ikää -ohjelman rahoittamaa liikkumisen ohjauksen T&K ohjelmaa 2012–2013. Joensuun seudulta hankkeessa ovat kuntien lisäksi mukana mm. Pohjois-Savon ELY-keskus, Liikenneturva, Joensuun Pyöräilijät ry, Joensuun seudun luonnonystävä ry, Joensuun latu ry, Pohjois-Karjalan liikunta ry. Hankkeen internet-sivu: www.jns.fi/kavelypyoraily

